

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikein trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Liberalizem „v kladi“.

Hudi so bili kedaj časi, prav hudi. Pravi se, da je graščinski oskrbnik imel veliko oblast čez one kmete, ki so bili pod graščino, čije oskrbovanje je bilo v njegovih rokah. Zamera pri oskrbniku bila je za kmeta že malo, da ne toliko, kolikor priti „v klado“. Ako so ga v resnici kje déli „v klado“, to pa vam je revše trpel potlej hude bolečine in more biti ne, da bi si jih bil zaslužil.

Take klade se ne bojimo več v naših dneh a za to nismo brez kazni, brez bolečine. Ne vemo, če še naše bolečine ne skelé huje od onih, ki so jih naši pradedje trpeli, toliko pa se nam dozdeva, da si jih mi Slovenci, tudi v naših dneh ne zaslužimo, vsaj ne, kar se tiče večine slov. ljudstva. Hvaležno smo bili vzprejeli odpravo graščinskih oblastnikov in veliko bi dali za to, ko bi nas drugi tlačuni, nemškutarji in v obče liberalci ne bili dobili v svoje pesti.

Ali to se je zgodilo. Ravno v letih, ko se je snovala ustava v državi, to je, ko so se delale prve postave na podlagi svobode, imeli so liberalci in ž njimi naši nemškutarji večino tako v drž. zboru na Dunaju, kakor v dež. zboru v Gradcu. Le-ti so torej kovali na novih postavah, na tistih, ki so podlaga razmeram, v katerih se nahaja cesarstvo še naše dni. Spomin na to težko, če bode za ljudstva vesel.

Pač so ti ljudje imeli svobodo na jeziku, toda njih svoboda ni bila svoboda za ljudstvo, pač pa za nekatere ljudi, ki so dobro umeli razdreti stare naprave, ali novih, to je dobrih ne vemo, če so zadeli le eno. Sprva še je ena ali druga imela podobo za to, ali zdaj, ko je nekaj njih že zarilo svoje korenike globlje v vsakdanje življenje, kaže se na žalost ljudstev, da je sovražnik sejal ljuliko v lepo polje cesarstva.

O ta ljulika! Vsepovsodi je je polno. Ni polja, na katerem bi je ne bilo. Gledé na napis, ki smo ga postavili tem vrstam na čelo,

opozorimo naše bralce dnes samo na tisto, ki velja že tudi možem, ki so sicer v polnem nasprotju z nami, za pravo pravcato ljuliko. To je rešitev raznih davkov v denarju. Duhovščina je, kakor se razumeje to že po sebi, prva izpoznala, da novi možje, ki so stopili na čelo pripraveb v cesarstvu, nič niso taki, katerim bi človek lahko zaupal. Ona se je torej jim postavila po robu.

Kaj so torej le-ti hoteli, naj bi se dalje še držali na vrhu, druga, kakor da so se postavili zoper duhovščino tudi po robu? Njim je tedaj veljalo vse, naj bi duhovščini, kjer in kakor bi bilo koli mogoče, izpodbili tla. Dotlej pa je bila duhovščina na največjih krajih imela svoje življenje od zbirec, to je, kmetje so ji dajali nekdanj od svojih pridelkov, tistih, ki so jih ravno premogli. Teh zbirec je torej bilo konec in zato je bilo treba ob enem vse druge davke, ki so se dotlej odrahtovali v pridelkih, déti pod klop.

Vse te reči so se in se rešujó še v naših dnevih — v denarjih. Ali da bi še ostalo pri tem! Liberalizem ni bil vsem pogodu, bilo je torej treba ljudi spraviti na pot liberalizma. V to pa je prav dobro storilo vzboljšanje plače taciim, ki so je želeli, pa so ob enem tudi imeli kaj dela pri raznih volitvah.

Ni zlodej, da bi to ne pomagalo! Izkušnja kaže, da je v tem jo liberalizem dobro pogodil. Vsi ti in še več taciim, ki so hoteli v take službe ali pa bi bili svoje sine radi spravili va-nje, stopili so na stran liberalizma. Njegova zmaga je bila za več let, kakor pribita. Še v teh naših, recimo, da že nekaj trezniših dnevih, tiči nam globoko v udih. Državno kravo molzti, to v resnici ni prehudo delo, posebno pa ne, ako ji ni treba skrbeti za potrebno hrano.

In te skrbi ni bilo treba. Tako se je vsaj dalje časa govorilo. Ljudje so bili vedno le upili: Več plače, več plače! Malo pa so se za to menili, odkodi da jo bode država zmogla. Država je bila imela precej lastnega premože-

nja in dokler je bilo tega, razprodalo se ga je vsako leto za več milijonov. Mojstri so v tem bili ministri, ki so se bahali, da so iz vrste mestjanov; kar je bila imela država, to so porazprodali ali v državnih kasah se je delala še dan na dan večja tema. Kaj so sedaj hoteli? (Konec prih.)

Domoljubna skrb za slov. dijake.

(Dalje.)

50. Ivan Stožir, prof. v Zagrebu. 51. Dr. Josip Fon, primarij v Zagrebu. 52. R. Marzidovšek, c. kr. vojni kaplan v Zadru. 53. Norb. Zanier, trgovec v Št. Pavlu. 54. Simon Oset, trgovec na Vranskem. 55. Prevzv. Hugo knez Windischgrätz. 56. Dr. L. Gregorec, drž. poslanec v Novi cerkvi. 57. Josip Sever, župnik v Zavodnjem. 58. Jak. Filip Bohinc, dekan v Braslovčah. 59. P. Emeran Šlander, oskrbnik v Radgoni. 60. Val. Par. župnik v Gotovljah. 61. Makso Pleteršnik, prof. v Ljubljani. 62. Josip Jeraj, župnik v Žalcu. 63. Matej Pintar, kaplan v Radečah. 64. Makso Koser, c. kr. notar v Juriji. 65. Josip Bratanič, župnik v Vitanju. 66. Anton Lednik, župnik v Podsredi. 67. Občina Vranska. 68. Fran Kačič, c. kr. notar v Šoštanju. 69. Janez Apat, trgovec v Št. Jurju pod Taborom. 70. Fran Janesch, trgovec v Celju. 71. Miha Rakoše, župnik v Bučah. 72. Peter Erjavec, župnik v Trbovljah. 73. Občina sv. Jeronima pri Vranskem. 74. Josip, Kronvogel, c. kr. avskultant v Celju. 75. Slavni okrajni odbor Vranski. 76. Dr. Čuček v Orebiču daroval je 6 gld.

Po 10 gld. so darovali naslednji preč. gospodje:

77. Prevzv. Verijan knez Windischgrätz. 78. Dr. Fran Firbas, c. kr. notar v Brežicah. 79. J. Klančnik, def. duh. v Braslovčah. 80. Josip Pečnak, Teharje. 81. Matija Koren, župnik v Bučah.

Mesečnino po 50 kr. na mesec so darovali naslednji preč. gospodje:

1. Fran Kugler v Celju. 2. Ivan Janežič, poštni uradnik, zdaj v Plznu. 3. Rojnik Fran. 4. Vehovar. 5. Dr. Horvat. 6. Dr. Vrban Lemež. 7. Dr. Vrečko. 8. Robič. 9. T. Schuh — vsi v Celju. 10. Ivan Gabršek, okr. tajnik na Vranskem. 11. J. Drobnič z Laškega. 12. E. Širca, trgovec iz Žalca. 13. Neimenovan iz Žalca. 14. Vinc. Kolšek, notar. kand. v Mokronogu. 15. J. Petriček, učitelj v Žalcu.

Razni darovi: 1. Slavna banka „Slavija“ je darovala po g. Iv. Hribarji v Ljubljani 20 fl. 2. Preč. gosp. Mart. Holz, kaplan v Čadramu, 1 fl. 3. G. Škaza v Šmariji pri Jelšah je nabral 36 fl. 80 kr. 4. G. Mih. Novak je nabral od g. Pospišila v Konjicah 2 fl. 80 kr. 5. G. Mih. Novak je nabral od čast. podpornikov v

Konjicah 7 fl. 50 kr. 6. Udje Celjske čitalnice so darovali 16 fl. 50 kr. 7. Slavna banka „Azienda“ je darovala po Maksu Veršecu v Celju 20 fl. 8. Premil. g. knezoškof Jakob Maksimilijan je daroval 10 fl. 9. G. Greg. Presečnik, kaplan v Poličanah, 2 fl. 10. Č. g. J. Kozinc, kaplan v Slatini, 2 fl. 11. G. Jak. Hribernik, kaplan v Braslovčah 2 fl. 12. G. Fran Hecl, m. kaplan v Radgoni, 2 fl. 13. G. Alojz. Sever, kaplan v Radgoni, 2 fl. 14. G. Miško Bregar v Celju 1 fl. 15. G. Jakob Kavčič v Ljubljani, 2 fl. 50 kr. 16. Preč. g. Jak. Mastnak, župnik v Slivnici, 2 fl. 17. Preč. g. J. Pintar, župnik pri sv. Jerneju, 2 fl. 18. Neimenovan v Loki, 2 fl. 19. G. Jurij Vouga iz Kalobij, 1 fl. 20. Pri šolski veselici se je nabralo 1 fl. 21. Gosp. dr. Karol Gelingsheim v Kozjem 4 fl. 20 kr. 22. G. Ivan Cukala nabral v Braslovčah 2 fl. 23. G. Ivan Gabršek nabral na Vranskem 12 fl. in 29 fl. 24. G. Anton Kupljen, notar v Črnomlju, 3 fl. 25. G. Al. Sijanec, kaplan pri Novi cerkvi, 2 fl. 26. G. Špende, učitelj v Gornjem Gradu, nabral 7 fl. 20 kr. 27. G. Brežnik prof. v Rudolfovem, 2 fl. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Rožič v žitu.

O času, ko rž cvete, diši v ranih jutrih njeno cvetje sem ter tje čuda sladko. To se okusi še bolj, če se potegne z roko katerokrat po klasovih. Ta okus prihaja sem od malih kapljic, ki visé na cvetu, pravi se jim po navadi medena rosa, ali ta rosa nič ni podobna rosi, kakor jo vidimo na drugih zeléh. Pri le-teh so je največkrat uši krive.

Kedar prideš potlej v jeseni do iste rži, ko prizoreva, lahko opaziš na rži, izlasti na koncih njive, veliko oglastih, valjastih in zakrivljenih vzrastkov, ime jim je žitni rožič. Človek bi mislil, da so se ti rožiči iz medene rose naredili. Nekaj pa je tudi na tem. Kdor bi namreč ono roso pregledal na drobnogled, našel bi v njej sila veliko malih trupel in le-ta so pravcate glivice. Veter jih nese, če je vreme ulažno pa toplo, na mladiče žita pa tudi na druga zelišča in tako se začne sedaj rožič. Sprva se ovije, kakor z mrežo, mladiče, po malem pa se vzpnó glivice, kakor v nitih, globlje v zrnje, najprej spodaj, potlej pa gredo navzgor in je jih čedalje več. Tako nastane po času umazana, bela glupa na klasju. Skraja je slizka in vlečka, potem pa se zgoščuje ter dobiva vijolasto barvo — rožič je gotov.

Ako pride tak rožič ali tudi posamno zrnice v ulažno prst, požene kali, to se pravi, iz kožice, ki se pretrga, prikaže se več vidnih, okroglih glivic, njih barva je lepo rmena in v njih so kali za nove rožiče.

Malo pred žetvo ali pa med žetvo se izprazni rožič, zrnje pokaplje na zemljo ter ostane ondi do spomladi, dokler ni prst ugodna. Za to pa mrcini ni Bog ve, česa vsega treba. Ulačna prst in kolikor, toliko toplo vreme, to je vse, kar terjaja.

Da se ne zaredi toliko tega rožičja na njivi, v to služi čisto, kar največ mogoče, dobro seme. Potem pa še pazi na to, da ne izpade veliko rožičja, predno daš žito žeti. Za to daj iziskati, dokler je še žito zeleno, rožičje, če je pa že preveč rožičja v žitu, kaže ga prej ko prej pokositi. Tudi pri mlati še je mogoče dobiti zrnje rožičja, le-to je veliko ležje, kakor žito.

Prav dobro je nadalje gledati na gnojišče da se kje na-nj ne spravi rožičje, sicer bi z gnojem spravil si to prav sitno plevel na njive.

Rožičje je strupeno. Ako ješ dalje časa kruh, ki je iz moke z rožičjem pomešane, dobiš gomezenje — bolezen, ki se na nekaterih krajih imenuje „ržena tepeška“. V ulažnih letih, v katerih se žito le slabo obnese, kaže se ta bolezen po gostem. Brž, ko si snedel mladega kruha, ki je iz take moke, čutiš se slabega, moti se ti v glavi, boli te po udih, gomezice te poletavajo ali kakor se pravi drugod, mravlje lezejo po tebi itd. Tudi bljeval boš in skozi te bode šlo. Prsti na rokah in na nogah, kmalu pa ti oteče tudi nos ter se ti vžge. Tudi krč ni redek.

V prav hudih slučajih je konec bolezní smrt. V prejšnjih časih je bila bojda neka kužna bolezen, posebno na Francoskem. Bolniku je meso odpadlo vsled te bolezní in le redki so ozdraveli, pa še ti so ta ali uni ud, ali vsaj meso na njem izgubili.

Ime je tej bolezní bilo ogenj sv. Antonija, ker so bolniki ozdraveli, če so tega svetnika na pomoč klicali. Kakor se pa opisuje ona bolezen, meni se naše dni, da ni bila druga, kakor sedanja „ržena tepeška“. Naj pa že je bila ona bolezen, kar koli, toliko je gotovo, da je rožičje, ako pride v moko, še naše dni zdravju na škodo. Zdravniki vedó pa še tudi ta plevel porabiti, da je zdravju na korist — pri porodih, vendar pa naj ne prizanese noben kmetovalec zato tej pleveli, ven z njo, kjer se koli prikaže!

Mah na drevju.

Kedar je več mahú na sadnem drevju, leško mu je na veliko škodo, kajti živi ob njegovem soku, po vrhu pa še je zavetje marsikateri mrčesjadi. Odpravi pa se tako-le: Najprej se skuha luga iz lesenega pepela, va-nj se dene v 10 litrov luga, $\frac{1}{4}$ klg. karbolinske kisline ter se naj še enkrat vse prekuha. potem pa se škropi ta, še gorka vođa z metlo na drevje, kjer je kaj mahú. Nekaj dni potem ne

najdeš nič več mahú na drevju in tudi drugo leto se ne prikaže nič več

Sejmovi. Dne 19. oktobra v Vidmu, Dne 21. oktobra v Celju, v Sevnici, pri sv. Petru pod sv. gorami. Dne 24. okt. v Cerkovicah, v Ribnici in v Dramljah. Dne 25. oktobra na Bizeljskem. Dne 28. oktobra v Cmureku, pri sv. Tomažu tik Vel. nedelje, v Slov. Bistrici, na Muti, pri sv. Juriju na juž. žel. in v Koprivnici.

Dopisi.

S Kozjaka. (Nova občina.) Človek si ni v stanu misliti, kaj da čejo okr. zastopniki Celjski! Ne da bi sprejeli ugodno ponudbo pridobiti, z novo občino sv. Jošta na Kozjaku k Celjskemu okraju, 50 posestnikov s 630 gold. direktne dače, brez vsake dotike z okrajno cesto, tedaj sami čisti dobiček raznih prihodkov, marveč odbijajo jo od sebe s praznim izgovorom, da je takšna občina premala. Se ve, da velika ni, ali mora se v ozir vzeti, da ta občina celo po farni meji vravnana, z 907 gld. direkt. davka nadomestuje sedanji Kozjak v dveh farah v Konjiškem okraju. Ta šteje komaj 686 gld. ces. dače in vendar z 20 % životari. Na tako izvanredni visočini pač ni večje občine računati, kakor edino faro, ker je tako še na dosti razlečenem prostoru 3716 oral. Do danes je ta farica razkosana v petero občin in v tri okraje. V časih se tudi posreči, da v tej polovici občine v Kozjaku župana izvolimo in vendar obč. pisarne v fari nimamo ter potujemo po vsaki živinski listič v Vitanje, na Doberno, k sv. Janžu, v Velenje in v sv. Florijan. — Trpeti seveda smo navajeni in tako smo pozidali celo novo farno cerkvico v potu krvavih žuljev, kateri nas še britko grizejo z dolgovi — ali naj ostanemo na večne čase na vse strani razkosani, na to nas še tudi mogočni naš faran g. dr. L. ne bode na dalje obsodil. Naj bi se temu gospodu toliko več smililo za to, ker k cerkveni stavbi na našo prošnjo ni imel krajcarja dati. Žalostno! Če je Celjska okr. denarnica res tako premožna, da ne potrebuje novih dohodkov, naj bi pa dovolila poravnati cesto v Vitanje pri Zanoagaškem mlinu, katera bi se prav lahko poravnala in pa „Vranja peč“, ki tako nizko sega čez cesto, da ni varno česa memo voziti. Ako tedaj zagriznjeni protivniki Celjski nimajo novih dohodkov drugam porabiti, naj jih dajo za popravilo Zanoagaških bregov in Vranje peči, smejo se zanesti, da jim bodo hvaležni tudi Vitanjski nemčurji!

Iz Slovenjega gradca (Zabavni shod.)

Dne 9. t. m. priredila je naša podružnica sv. Cirila in Metoda zabavni shod v g. Roginotovi gostilni v Podgorji. Akoravno že so dnevi

kratki in čas v ta namen ne več po vsem vgo- den, a vendar smo bili prav iznenadjeni, ker se je nabralo občinstva v tolikem številu, kajti soba bila je akoprav prostrana, polno natlačena. Gosp. predsednik dr. J. Hrašovec pozdravil je vse došle ude, razložil je v dolgem, jedrnatem govoru pomen družbe, njenega delovanja itd. ter gorko priporočal vstop k družbi vsem onim, kateri dozdej še niso udje. Ginjeno bilo je videti toliko zbranih-zavednih kmetov, kako so g. govornika pazno poslušali, kajti bralo se je vsakemu z obraza, da je istih misli in burni živioklici pozdravili so njegov govor. Tudi gg. Šmit in A. Rogina govorila sta prav lepo in navdušeno. Pričelo se je potem vpisavanje novih pristopivših udov in res se je izpolnilo, kar je g. predsednik popred v svojem govoru omenil, da naj stojimo vsi kakor skala, in nikdo naj ne izostane, kajti vstopili so skoro vsi kot udje, kateri niso že bili popred vpisani, in ve- selo smo pozdravili poročilo gosp. denarničarja, koji nam je po dokončanem delu naznanil, da je vzprejel 54 gld. Bili smo potem vsi skupaj pri izvrstni Lampret-ovi kapljici po stari slo- venski navadi prav židane volje, pele so se narodne pesni, in vrnili se je vsakdo s prav veselimi srcem domov. — Na svidenje torej pri- hodnjič! Bog in Slovenci!

Iz Vržeja. (Smrtna kosa.) Pota božje pre- vidnosti so nezapopadljiva in božjih načrtov raz- tolmačiti je človeška pamet popolnoma nemožna. Še pred malimi dnevi je bila našega nadučitelja, g. Pirca supruga, zdrava in vesela, zdaj pa že njeno telo pod zemljo trohni. Zbolela je dne 24. sept. in po mučni boleznii je v Gospodu za- spala 3. oktobra ob 9. uri zvečer. Za njo zdaj njen mož, za njo njeni mali otročiči žalujejo, na njo se s žalostjo spominja celo spodnje Mur- sko polje. Kako je bila ljubljena, se je pri po- kopu najbolje pokazalo. Prišlo je veliko ljudi iz domače in tujih far, da celo iz Ogerskega. Ko je zbor 16 učiteljev zapel, „Oj, kak pesem moja danes milo se glasi“, ni bilo več suhega očesa videti. Vsem v izgled je vedno živela kot katoliška mati, za to je pa kot taka, pre- videna s svetimi zakramenti, vsa vdana v voljo božjo ta svet zapustila. Ko so jo gospod žup- nik skušali tolažiti, je k Bogu vzdihnila in na glas rekla: „Gospod, Tvoja volja naj se zgodi“. Zares, pota božje previdnosti so nezapopadljiva.

Od sv. Lovrenca na Kor. žel. (Sveča- nost.) Na angeljsko nedeljo so se naši fantje prav izvanredno „izkazali“. Že na predvečer, to je pred praznikom angeljev varuhov, so imeli večernice v cerkvi sv. Radegunde, pri katerih je naznanjal strel možnarjev, da bo drugi dan veliki praznik „angeljev varuhov“. In potem v nedeljo, to je na god sv. angeljev, je bila ob 10. uri slovesna božja služba za fante, in ti so si najeli godbo pri našem požarnem društvu,

zakaj godba, petje in streljanje povišuje slo- vesnost za čast božjo. Pa žali Bog, da se v nekaterih krajih sliši tako revno orgljanje in petje. Po sveti meši, torej po zadnjem blago- slovu, so imeli fantje darovanje okoli oltarja za potrebe tiste cerkve. To je tedaj hvale vredno, da se še tudi dan današnji najdejo fantje v nekaterih krajih, kateri so še vneti za čast božjo. Tacih nahaja se v sedanjih raz- burjenih časih seveda že malo. Hvala vam te- daj blagi in za čast božjo vneti mladenči Št. Lovrenčki!

R. F.

Iz Slatine. (Nesreče.) Več ali manj bo leto 1887 ostalo celi Križevski fari v žalostnem spominu. Ena nesreča se je vrstila za drugo. Na veliki petek je zgorela cela ves Velike Rodne. Eden pogorolec si bo to leto posebno zapomnil. V jeseni so ga obkradli. Vzeli so mu vso obleko, denar in živež. Veliki teden je ostalina zgorela, dné 23. julija pa je tolkla po tistem kraji grozna toča. Toča je pobijala zgornji del fare trikrat, tretjokrat debela ka- kor pest. Ni šla popolnoma 7 minut in je samo po Slatini pobila, tako se mi je povedalo, 25000 opek. Take toče še ni naš kraj nikdar videl. Pa je imela tudi dobre nasledke. Molili so taki gosti, ki jim drugokrat ni za Boga nič mar, in tako milo mislim, da, kakor če se na morji vzdigne nevihta. Živina je pa divje okoli bez- gala. Za tri može vem, ki so bili od toče čisto krvavi. — Razun trikratne toče je po- končal nekaj pridelkov tudi mraz in pa huda suša. — Nesreča pa je prišla tudi nad ljudi. Posebno pri zidanji nemške šole se jim ne godi dobro. Iz gotovega vira sem izvedel, da si je nek delavec prste pohabil, drugi, da bi bil skoro na tla pal; in se je tako vstrašil, da se mu je pamet zmešala. Najhuje je zadelo Ant. Kunstiča prve dni septembra. Pri strehi je ma- zal oprijemaje se na slabo pribit hlod. Hlod se mu spodnese in on pade vsaj 6 sežnjev glo- boko. Poškodovana je roka, noga in glava. Njegov mojster je tudi hotel, da bi še na duši škodo trpel. Na vprašanje, če je že poslal po duhovnika, odgovori: ni treba duhovnika, bol- nik je še pri polni zavesti. O ti pretirana po- svetna modrost. Da ima svoje zidarske račune v redu in prav, zato si vbija glavo noč in dan, za najtežji, dušni račun pa ni po njegovem prepričanju več treba zavesti, pameti. Pač ni vere. Sploh pa mislim, ta šola ne bo prinesla bož- jega blagoslova. Rajni M. je tudi dal svojo hišo še v nedeljo delati in je pal z nje, da se je ubil. Ni dajal Bogu vredne hvale v ne- deljo. Zato ga je Bog kaznoval pri njegovi hiši, v nedeljo delani. Tukaj se pa tudi božjim in natornim postavam nasprotuje. Vsak narod, pravijo vsi veliki učenjaki, mora se v svojem maternem jeziku učiti, patroni nemške šole pa nam hočejo le nemščino vriniti, branje, pisanje,

računanje in krščanski nauk v domačem jeziku bi pa naj zanemarili? S temi nesrečami nas Bog prav za prav opominja pred nevarnostjo nove šole. — Druga nesreča je tem žalostnejša, čem redkejša je. Obesila se je okoli sredine septembra 76letna ženica.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Uže teden dni trpi državni zbor, a ni še veliko reči o njem. Kakor poleti, kedar se pripravlja za nevihto, tako je sedaj v drž. zboru. Ali kakor poleti ni vselej nevihte, če se tudi pripravlja za-njo, tako menimo, da bode tudi v drž. zboru brez nje, vsaj prehude ne bode. Vse pride na to, kak da bode odgovor ministra za uk in bogočastje na interpelacijo Čehov. Ima ga bojda že v žepu, čaka pa še z njim, ker še vlada nima večine za to, da ga vzame drz. zbor na znanje, ne da ga spravi v razgovor. Ako se ji posreči to, potem bode — lepo vreme, vsaj za nekaj časa. — V razpravi o preuredbi poštne hranilnice je g. M. Vošnjak priporočal vladi, naj ne dela slov. posojilnicam ovir glede njih menjic, na ktere bi želele denarja iz poštne hranilnice. Le-ta bi v tem ne imela škode, posojilnice pa bi se lažje gibale. — Na Dunaju se dela pridno na to, da dobodo poslej ubožni otroci na ljudskih šolah opoludne kaj toplega va se. Kacih 3000 jih bojda ostaja brez vsacega kosila ter postopa s praznim želodcem po ulicah, dokler se ne začne popoldnešnja šola. — Ker prideta cesarjevič Rudolf in cesaričinja Štefaniya dne 24. oktobra v Gradec, za to je sedaj že vse po koncu, da se jima napravi sijajen vzprejem. Na vrsti je razsvitljenje mesta in hribov, bakljada in dne 27. oktobra velik ples. — Ukaz ministra za pravosodje, da se sme v slov. krajih tudi po Koroškem vpisavati v zemljiščne knjige slovenski, deželnemu odboru v Celovcu ni po godu. Oj, je pa g. minister tudi predrzen, ter se noče verjeti, da na Koroškem ni Slovencev! — Župan v Kranju in trije drugi gospodje so bili v ponedeljek dne 17. oktobra pri svitlem cesarju zavoljo svoje nižje gimnazije. Minister pl. Gautsch jim jo hoče vzeti, mesto pa misli, da mu je treba. Svitli cesar sedaj bojda naroči, naj se preišče znova potreba gimnazije. Njemu je, rekel je gospodom, veliko na tem, da se kranjsko prebivalstvo krepko razvija tudi na dalje. — V Rudniku pod Ljubljano imajo prihodnji teden stoletnico svoje župnije. — Italijani bili bi radi v Gorici napravili svojo rabuko na grobu Juretiča. Bil je ta, kakor kaže ime, Slovenec pa je trobil v italijanski rog ter je imel svoje oči rad prek črno-rmenih mej, v Italiji. C. kr. glavar pa jim je prepovedal rabuko. — Na Primorskem ni toliko vina, kakor so se ga nadjali a hvalijo ga, da je izvrstno.

— C. kr. namestnik v Trstu, baron de Pretis, se je vrnil iz Gorice v Trst ter prevzel zopet svoja opravila. Po takem tedaj ne stopi še v pokoj. — Mestni zastop v Trstu je ves v rokah italijanskih napetnikov ter jemlje rad v službe tujce, se vé, da le sem iz Italije. Le-ti pa so radi potlej najhuji rovarji, škoda, da še c. kr. vladi ne pade mrena z oči. Vedno še je, kakor da ne vidi teh ljudi. — Dalmatinski poslanci se potegujejo za to, naj še ostane naprej hrv. gimnazija v Kotoru, tudi ona ima pasti pod koso ministra za uk in bogočastje. — V Bosni dela se spomenik na onem mestu, kjer je svitli cesar — 2 leti je tega — stopil na tla Bosne. — Ogerski drž. zbor je sedaj skorej ves v rokah ministra Tisza. Njemu torej ne bode težko, od zbora doseči vsega, kar se mu zljubi, in mož že kaže ter že bije znova močno na madjarski bobenj. Ubogi Slovani.

Vunanje države. Kakor je sedaj podoba, vtrjuje si bolgarski knez Ferdinand čedalje bolj svoja tla, sedaj se mu bliža že tudi metropolit Klement, tisti, ki je pomagal odpraviti kneza Aleksandra, zoper Ferdinanda pa se je doslej kugal. — Turčija bila bi rada, ko bi za-njo ne bilo Bolgarije, vsaj iz tega jo lahko sodimo tako, ker se poslej ne mara več spuščati z Rusijo v dogovore o njej. — Ruski car biva še vedno v Kodanju ter se sliši sedaj, da obišče domov gredoč nemškega cesarja v Berlinu. Brž ko ne je tudi to, kakor že poprej večkrat, glas — race. — Knez Bismarck čuti sopet potrebo pohvaliti vlado grofa Taaffeja. Njegove novine so te hvale polne. Človek bi kaj dal za to, naj bi izvedel, ali gre knezu ta hvala iz srca. — Kaj bode z nemškim cesarjevičem, ali še ozdravi kedaj ali ga pa v resnici je rak v grlu, kakor se sliši, tega ni moči iz raznih poročil prepoznati. Južno podnebje se mu nasvetuje ter je sedaj v Bavenu, pozneje pojde v St.-Remo. — Shod Crispija in Bismarcka v Friedrichsruhe dela marsikje preglavico, kajti sumi se o njem veliko, vé pa se toliko, kolikor se napiše lahko na nohet mezinca. — Belgijska vlada ni veliko na boljsem vsled srenjskih volitev, število nasprotnih zastopov sicer ni narastlo pa se za to tudi ni skrčilo. — V Londonu je veliko ljudi brez dela in zato brez kruha. Skorej vsak den se zberó na kakem mestu ter terjajo dela ali kruha od župana. Ta pa navadno nima ne dela ne kruha za-nje, sicer pa še niso delalci doslej nikjer kalili reda. — Med Irci vré čedalje huje, ker jim angleška vlada prepoveda shode, v katerih bi izrekli svoje želje. Bog zna, kedaj dobode to ubogo ljudstvo svojo pravico. — General Boulanger, prejšnji vojni minister francoske republike, ima 30 dni zapora. Mož ne pozna pokorščine ter je s sedanjim vojnim ministrom v polnem razkrižju. Mož utegne še postati nevaren če ne republiki,

vsaj sedanji vladi. — Za vojsko zoper Nemčijo pripravlja pa tudi sedanji vojni minister, general Ferron, vojaštvo. Te dni pojde ogledat si trdnjave, ki stojé ob nemški meji. — Španjska kraljica-udova, Kristina, je bila vžbolela pa je sedaj že ozdravela. V Barceloni so prišli na sled tatom na pošti ter so dva že zaprli, več jezer goldinarjev so, največ iz pisem trgovcev, tatje pojemali. — Italija napravi mobilizacijo za poskušnjo, kakor tovnéj Francija. Rada bi izvedela, v katerem času bi toliko in toliko krdel vojaštva spravila na noge. — Za Masavo ima Italija že pripravljenih vojakov, Turčijo pa devajo te ital. priprave v strah, češ, da gredó ti vojaki nazadnje ne v Masavo, ampak v turški Tripolis. Mogoče je vse. — V Afganistanu še niso ujeli Eyub hana. Vsled tega si je sedanji emir v strahu, da si zbere kje Eyub močno vojsko pa njega prepodi z njo iz dežele. — Na železnici v Arkanzas so se užgali zadnji petek „švelarji“ ravno pred vlakom, na katerem se je peljal predsednik „zedinjenih držav“ v Ameriki. Pravi se, da jih je nekdo navlaš užgal. Ni neverjetno.

Za poduk in kratek čas.

Mohamedova zapoved.

Krivi prerok Mohamed je rekel svoje dni: „Verni moslemini, varujte se svinjskega mesa, kajti eden kos te živali je silno škodljiv; kdor mojih učencev torej svinjsko pečenko jé, naj se za to v peklú peče“.

Moslemini so si zapoved Mohamedovo zapomnili, in dokler je on živel, niso svinjetine jedli. Ko pa je Mohamed umrl, začeli so se med seboj pričkatí, kateri kos svinje da je škodljiv in prepovedan; kajti samo zavoljo enega škodljivega kosa vso svinjetino pustiti, to je vendar preveč ostra zapoved. Ugibali so torej, kateri kos bi bil zapovedan. Eden reče: „To more biti glava“. „Nikakor ne“, odvrne drugi, ki je rad jedel svinjsko glavo, „morebiti so čreva“. „Ta pa že ne“, oglasi se tretji, ki je klobase visoko čislal, „bržčas je rep prepovedan“. Četrty in peti je spet kateri drugi kos svinje imenoval škodljiv. Ta prepír je trajal tako dolgo, da so celo svinjo od glave do repa pojeli.

Nekaterim čitateljem se menda zdi to razlaganje Mohamedove zapovedi smešno, pa ti ne pomislíjo, da oni ravno tako svoje krščanske zapovedi razlagajo.

Duhovniki nam pridigujejo zapoved Gospodovo: „Ogiblajte se hudobnega sveta, in ne hodite po široki poti, ki v pekel pelja“.

Dobro, pravimo, hočemo se ogibati hudobnega sveta in ne hoditi po široki poti, ki v pekel pelja, vendar bi radi vedeli, katera da

je široka pot, ki v pekel pelja? „Pot v krčmo“, pravi eden. „Ni res“, ugovarja pijanec, „ampak pot v gledališče“. „Nikakor ne“, pravi tretji, „ampak pot na plesišče“. Strastni plesalec to zanika ter pravi: „Ne, pot v igrališče“. Tako se prepíramo, zraven pa pijančujemo, v gledišče hodimo, plešemo in igramo, ne da bi pomislili, ni li morda to široka pot, ki v pekel pelja. Hudobni svet se mi zdi podoben obilno obloženi mizi, na kateri so dovoljene in prepovedane jedi postavljene in pri kateri redíjo ljudje hoteč le tečne jedi zavživati. Vsaki svari svojega soseda pred to ali uno jedjo, sam pa jé, kar mu diši. Izgovor ima vsaki hitro pri roki, ako mu diši prepovedana jed in tako se sprazni vsa miza, ter se povžijejo dovoljene in prepovedane jedi, ker vsaki po svojem razlaga Gospodovo zapoved: „Ogiblajte se hudobnega sveta in ne hodite po široki poti, ki v pekel pelja“.

J. S—a.

Smešnica 42. „Smola, velika smola!“ kliče dijak držeč pismo v rokah. „Kaj“. vpraša ga na to tovariš, „kaj ti je taka smola?“ „Oh“, odvrne dijak, „tu mi piše strije, da mi je poslal po nakaznici 20 gld. ter da jih utegnem že dnes dobiti“. „No“, smeje mu se tovariš, „to pač ni smola, če dobiš kar h krati 20 gld.“ — „Kaj bi ne bila“, upije dijak, „30 gld. sem na zgubi. Bil bi še dnes sicer poprosil strija za 50 gld. na posodo“.

Razne stvari.

(Visoki gost.) Kakor je sedaj že gotovo, pride cesarjevič Rudolf s svojo prevzvišeno soprogo, cesaričinjo Štefanijo, v Maribor dne 27. oktobra, to je, prihodnji četrtek, ob 3. uri popoldne. Odpelje se pa iz Maribora ob 5. popoldne. Vse drugo ostane, kakor smo naznanili že v zadnjem listu.

(Sklepni kamen.) Nj. ces. visokost, cesarjevič Rudolf, pride v četrtek dne 27. okt. v Celje ob 10¹/₂ dopoldne. Tam bode slovesni vzprejem, predstavljenje višje gospode, potem pa se postavi sklepni kamen na novi bolnišnici „Gisela“. Ob enih popoldne pa se odpelje cesarjevič v Maribor.

(Dež. odbor.) Za železnico Celje-Šoštanj Velenje je dež. odbor potrdil sklep okr. zastopa v Celju ter se odloči za-njo 40.000 gld. Pogoji za izplačanje tega denarja so seveda tisti, katere je okr. zastop v Celju nastavil.

(Smrtna kosa.) Dr. Gustav Lindner, svoje dni číslan profesor na c. kr. gimnaziji v Celju, poslej pa profesor na c. kr. českem vseučilišču v Pragi, umrl je dne 17. oktobra v Vinogradih, to je v predmestju mesta Praga.

(Šulverein.) Lavorike, ki so jih pleli pri zadnjem shodu podružnicam nemškega šulvereina v Mariboru, niso dale nekaterim velicim

Nemcem pri sv. Lenartu v slov. gor. mirú ter trobijo sedaj v svet, da se ustanavlja tudi v tem trgu podružnica tega društva. Bodi jim vse eno pa bi radi vedeli, kje da dobo do udov, to se pravi, nemških udov za to podružnico. Nemce bi v tem trgu še z lučjo o belem dnevu človek ne vedel najti.

(Nasprotniki.) „Deutsche Wacht“ laže se svojim bralcem, da smo neki mi izrekli, da so Nemci ljudožrci. Kakor je že „D. W.“ sploh v naših razmerah nevedna, tudi ne vé tega ali pa noče vedeti, da je drugo „živeti od koga“ in pa „živeti ob čem“. Mi rečemo na to samo: Bedaštvu in zloba ste sad, ki raste na enem drevesu.

(Ogled konjev.) V Celju bode v četrtek, dne 27. oktobra, v pričo cesarjeviča, nadvojvode Rudolfa in njegove prevzvišene soproge, cesaričinje Štefanije, velika razstava konj ter se razdeli ob enem 31 daril, ki jih ima okr. zastop v ta namen k redu.

(Okr. zastop.) V okr. zastopu v Celju bode v soboto, dne 22. oktobra volitev zastopnika za te, ki plačujejo največ davka. Doslenji zastopnik, g. Julij Pogačnik je namreč to poletje umrl.

(Trgatev.) Sedaj se je že skorej povsod pričelo branje. Kolikor slišimo, ne bodo nikjer posebno zadovoljni z branjem. Vina ne bode nikjer veliko in posebno izvrstno blago bodo le na redkih krajih imeli.

(Odhod.) Č. g. Jože Žičkar, mestni vikar v Celju, gre za župnika v Vitanje. Slov. čitalnica mu je vsled tega v torek, dne 18. oktobra naredila slovesno slovo v svojih prostorih. Kakor slišimo, bilo je to slovo v resnici slovesno.

(Požar.) V Šmartnu v Rožni dolini pogorel je 18. t. m. zvečer Anton Demec, p. d. Zošme. Posestnik je bil da si le za malo svoto zavarovan.

(Za dijaško kuhinjo) podarili so: g. dr. Dianino 80 kr., g. Jož. Friš 50 kr., gospa Mar. Rošker 2 fl., neimenovan 2 fl., gospa Fr. Markovič 2 fl., g. Fort. Sadu, učitelj 50 kr., g. Drag. Kirbiš 1 fl., g. Jože Klemenčič 1 fl., g. Drag. Steinbauer 1 fl., g. Ad. Kramer 50 kr., g. Mat. Mlinarič 1 fl., gospa Ger. Mlinarič 1 fl., mil. g. Tutek, kanonik 2 fl., c. kr. okr. sodnik Wenger 2 fl., g. Petrovič, pristav 1 fl. 54 kr., g. dr. Lešnik, odv. 3 fl., g. Andr. Purgaj 1 fl., č. g. Iv. Bohanec, kpl. 2 fl., pri Poličevi gostiji nabralo se je 7 fl. 80 kr. Bog plati!

(Duhovske spremembe.) Č. g. Rupert Šuta, župnik v Zavrčah, postal je dekan Završke dekanije. Č. g. Fr. Irgl, nemški pridigar v Celju, postane mestni vikar, č. g. Martin Matek, kaplan v Žalcu pride pa za nemškega pridigarja v Celje in č. g. Adam Grušovnik, do-

slej provisor v Vitanju gre za kaplana v Zalec. Umrl je č. g. Fr. Simonič st., kaplan v Žitalah, star še le 31 let.

Listič uredništva. G. Fr. L. na P.: Kar pišete, to je vse za naš koš. — G. J. P. v L.: Ni za naše razmere, — G. M. K.: Želimo vam lepo vreme. — G. K. P. v Š.: Dobro, toda lastne hvale ne damo v natis. — G. S. M.: Dopisi, čem so krajši, tem so nam ljubši. To se vé, ali nekaj mora v njih vendar-le stati.

Loterijne številke:

Na Dunaju 15. oktobra 1887: 25, 43, 16, 45, 24
V Gradcu „ „ 18, 83, 4, 57, 14

Zahvala.

Društvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je za stavljenje šole Lešno 1000 gld. darovalo, za kateri znesek podpisani najtoplejšo hvalo izrekajo

Jakob Kopic, Jakob Ozvald,
nadučitelj. šolski predsednik.
Pavel Pajtlar, preds. podružnice.

1—3 Podučiteljska služba

na trirazrednici pri sv. Urbanu poleg Ptuja, IV. plačilnega razreda, se umešča. Prosilci nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 1. januarja 1888 pri krajnem šolskem svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuj,
dne 16. oktobra 1887.

Predsednik.

Dražba cerkvenega vina.

Na dušno, 2. nov. ob 10. uri predpoldnem se bo v Kamnici 11 polovnjakov novega vina po dražbi prodavalo.

1—2 **Cerkveno predstojništvo.**

Razpis.

V prosep cerkvenega petja razpiše s tem Cecilijansko društvo za Lavantinsko škofijo četriri darila, vsako po 30 gld., za one cerkvene organiste v Lavantinski škofiji, kateri hočejo cerkveno ljudsko petje po pesmarici „Cecilija“ gojiti (oziroma po „Hosanna“ v nemških cerkvah). Prosilni listi, katerim se ima priložiti spričevalo čast. farnega urada o sposobnosti in npravnosti, naj se podpisanemu dpošiljajo do konca oktobra t. l.

Prva polovica darila se bode izplačala o božiču tekočega, druga o veliki noči prihodnjega leta.

V Mariboru, dne 1. oktobra 1887.

Za odbor:

3 3

Fr. Ogradi, predsednik.

Tehniška pisarna.

Podpisani se usoja spošt. občinstvu dati na znanje, da je v Mariboru odprl pisarno za

inženirsko-kmetijsko stroko in gozdno cenitev

ter bode izvrševal dela uradno potrjenega in zapriseženega civilnega zemljemerca ter inženirja za vzboljševanja kmetijstva in gozdnarstva.

Kot civilni zemljemerec prevzame vsa premerjevanja, posebno popravljajna mej in njih poravnajna, vsa preračunjenja polja, izdelovanje planov, izlasti kar se tiče c. kr. zemljiških knjig na podlagi c. kr. razkazkov za kmetijstvo in sedanjih zemljiških knjig.

Kot inženir za vzboljševanje kmetijstva in gozdnarstva prevzame narejanje pridelnih načrtov, uredbo vodninskih obrtnij, večje in menje ravnine ob enem za napeljevanje ali tudi izpeljevanje vode in na tej podlagi ustavljanje večjih zemljišč za najizdatnišo najemo manjših parcel, **napravo** izglednih gospodarstev s pravo premembo semen, **uredbo** izglednih kmetijstev, **trebišč** po lastni, vtrjeni metodi (z vodeno razstrelbo), **napravo** podzemeljskega odpeljanja vode po pravih načrtih, posebno po svoji lastni gotovi in priprosti metodi s **protjem** in z **grmovjem**, **drainage** zoper alginje prerastenje in vpeščenjenje, nadalje izvršitev umetnih in naravnih stavb na travnikih, iz domoljubja in nationalno-ekonomičnih ozirov samo za povrnitev lastnih gotovih stroškov. Zatem prevzame še gozdne cenitve, uredbo gozdov in cenitev celih posestev.

V teh rečeh odgovarja ali neposredno sam ali pa tudi njegov uradni vodja na podlagi krajnih ogledov v pisarni, Maribor, Tegetthoffstrasse hšt. 37, II. nadstropje.

Cenik.

Vsled ukaza c. kr. namestnije z dne 12. februarja 1862 št. 2613 je cenik ta-le:

Za celodnevno poslovanje na polju zunaj selišča 5 fl., za celodnevno poslovanje na polju v selišču 3 fl., za prenočevanje, za vsako noč 2 fl., za pomočnika pri delu na polju 2 fl., za prosti načrt 1 fl., za večji načrt po spremenjenem merilu 1.50—2 fl., odškodnina za potovanja, železnica v II. razredu, drugače do 2 milj za 1 miljo 1.50—2 fl., več kakor 2 milj fl. 1.50, mitnino, za papir, kolek in druge stroške.

Willibald Weber,

uradno potrjen in zaprisežen civ. zemljemerec, inženir za vzboljšanje kmetij in za gozde, zaupni mož pri vis. c. kr. dež. odboru Ceske kraljevine, strokovnjak in cenitelj za gozdnarsko stroko pri c. kr. dež. sodnji v Gradcu.

Naznanilo.

Dovolim si naznaniti, da sem svojo

odvetniško pisarno

dne 1. oktobra 1887 v Konjicah odprl.

3—3

Dr. Ivan Rudolf.

Ivan Pražen,

prvi umetni in trgovski vrtnar v Celju

priporoča sveže sočivje, cvetlice, kmetijska semena lastnega pridelka. Nadalje cvetlice v loncih vsake vrste, rože, 10.000 jabolčnih in hruškovih divjakov, špargljeve zeli, šopke, nagrobne vence. Vrtni se okusno olepšajo. Kupujejo se koščice jabelk in hrušek, katere so sveže in suhe. 2-6

Trgovski učenec,

slovenskega in nemškega jezika zmožen ter z dobrim šolskim spričevalom se pri podpisanim takoj sprejme. Tak z dežele ima prednost.

Andrej Golob,

2—3

trgovec v Koprivnici, pošta Reichenburg.

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gosp. Dr. E. viteza Stöckla, c. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo itd. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridejan). — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštno stroške trpé p. t. naročniki. — Te steklenice prodajo po 15 kr. eno. lekar Rizzoli v Rudolfovem in večina lekarn na Štirnem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih.

Na Štajarskem, Gradec: Eichler, St. Leonhardstrasse; Nedved, Murplatz; — Aussee: Lang; — Bruck ob Muri: Langer; — Celje: Kupferschmied; — Gleichenberg: Fürst; — Köflach: Bilek; — Lipnica: Russheim; — Ljubno: Filipček; — Ljutomer: Schwarz; — Maribor: Bančalari; — Ptuj: Behrbalk; — Brežice: Schnideršič; — Voitsberg: Guggenberger. 29